

Sygn. akt V KK 395/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **P. K.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 17 kwietnia 2018 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 27 stycznia 2017 r., sygn. akt XVII Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt III K [...]

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2. zasądzić od skazanego P. K. na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w P. wyrokiem z dnia 5 kwietnia 2016 r., sygn. akt III K [...], uznał P. K. za winnego tego, że:

1. w okresie od początku grudnia 2009 r. do 10 lutego 2010 r. w P., wspólnie i w porozumieniu z E.K. i M. K., usiłował doprowadzić „P.” S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem - pieniędzmi w kwocie 193.000 zł poprzez upozorowanie kradzieży samochodu marki Audi A5 nr rej. [...], będącego własnością E. K. i „S.” S.A., prowadzące do wypłaty odszkodowania z tytułu umowy auto casco nr [...], lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na czynności podjęte przez funkcjonariuszy Policji, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu

kary co najmniej 6 miesięcy pozbawienia wolności za podobne przestępstwo umyślne orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w P. sygn. akt V K [...], tj. przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. wymierzył mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, a na podstawie art. 33 § 2 k.k. karę 100 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda;

2. w okresie od początku grudnia 2009 r. do 11 lutego 2010 r. w P., działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, nakłaniał E. K. do złożenia na komisariacie Policji fałszywego zawiadomienia o niepopelnionym przestępstwie kradzieży samochodu marki Audi A5 nr rej. PZ [...] oraz fałszywych zeznań dotyczących okoliczności utraty w/w samochodu, tj. przestępstwa z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 238 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 85 § 1 - 3 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności i wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe.

Wyrok ten został zaskarżony przez obrońcę oskarżonego, który zarzucił:

„1. obrazę przepisów postępowania:

- 1) naruszenie przepisu art 410 k.p.k. polegające na braku pełnej oceny dowodów, a w szczególności dowodu z zeznań E. K. złożonych na rozprawie w dniu 12 stycznia 2016 r. w zakresie w jakim przedstawiają one zachowania policjantów przesłuchujących E. K., a opisanych przez nią na etapie poprzedniego procedowania tej sprawy na etapie postępowania I instancji, polegających na wykorzystaniu jej sytuacji życiowej – bycia w ciąży – które to zeznania dezawuuują wyjaśnienia tego świadka złożone na etapie postępowania przygotowawczego, a którym Sąd dał wiarę,
- 2) art. 7 k.p.k., polegającą na dowolnej ocenie dowodów zebranych w sprawie, a w szczególności polegającej na ocenie zeznań E. K. i P. A. w oderwaniu od zasad logiki, doświadczenia życiowego i z rażącym naruszeniem zasad postępowania,

3) naruszenie przepisu art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. w związku z 5 § 2 k.p.k., polegające na braku odniesienia Sądu do zaistniałych sprzeczności i pominięcie w analizie dowodów istotnych i nie uwzględnienie tych okoliczności na korzyść oskarżonego.

2. naruszenie prawa materialnego przez bezpodstawne uznanie winnym oskarżonego, przy braku dowodów wskazujący na wyczerpanie swoim zachowaniem znamion czynów zabronionych wskazanych w sentencji wyroku, w odniesieniu do wszystkich czynów przypisanych P. K.

3. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na ustaleniu, że oskarżony dopuścił się zarzucanych czynów, to jest nakłaniał E. K. do złożenia fałszywego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz składania fałszywych zeznań, jak i przestępstwa oszustwa i to pomimo okoliczności, że E. K. zaprzeczyła tym okolicznościom, szczegółowo wskazując logiczne uzasadnienie zmiany stanowiska.”

W konkluzji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku Sądu i uniewinnienie P. K. od zarzucanych mu czynów, względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Postulował również przesłuchanie przed Sądem odwoławczym świadka M. K., na okoliczność ustaleń E. K. i P. K. w zakresie przekazania samochodu Audi A 5.

Jako uzupełnienie apelacji później ustanowiony przez oskarżonego inny obrońca złożył pismo procesowe, w którym, podtrzymując wnioski i zarzuty zawarte w apelacji, przedstawił dodatkową argumentację.

Sąd Okręgowy w P. wyrokiem z dnia 27 stycznia 2017 r., sygn. akt XVII Ka [...], utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego, zaskarżając go w całości, wniósł obrońca P. K. Zarzucił:

„I. mające istotny wpływ na treść orzeczenia rażące naruszenie prawa polegające na:

a) obrazie przepisu art. 167 k.p.k. w zw. z art. 172 k.p.k., sprowadzające się do błędnego ich niezastosowania i nieprzeprowadzenia dowodu z konfrontacji pomiędzy E. K. oraz M. W. (wcześniej K. – uw. SN), pomimo dopuszczenia i przeprowadzenia na etapie postępowania odwoławczego dowodu z przesłuchania

M. W. oraz pomimo faktu zasadniczych sprzeczności w zeznaniach tych dwóch świadków,

b) rażącym naruszeniu przepisu art. 410 k.p.k. w z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k., poprzez niewłaściwe zastosowanie tych przepisów i rozstrzygnięcie sprawy bez ustalenia prawdziwego i kompletnego stanu faktycznego, poprzez jednostronną nieobiektywną, dowolną ocenę materiału dowodowego – zeznań E. K. oraz M. W. i wzajemnego stosunku tych zeznań w zakresie winy i sprawstwa M. W., a nadto wiarygodności E. K., i w efekcie dokonanie ustaleń faktycznych z naruszeniem powyższych zasad ogólnych i treści art. 167 k.p.k., art. 169 k.p.k., wskutek nieprzeprowadzenia z urzędu dowodu z konfrontacji pomiędzy M. W. oraz E. K.”.

Podnosząc te zarzuty, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Rejonowej w P. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Należało podzielić pogląd prokuratora o oczywistej bezzasadności kasacji, co skutkowało jej oddaleniem w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron.

Na wstępie podnieść należy, iż zgodnie z art. 519 k.p.k. kasacja może być wniesiona, co do zasady, od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego, zaś z treści art. 523 § 1 k.p.k. wynika, że wspomniany nadzwyczajny środek zaskarżenia winien podnosić zarzuty związane z uchybieniami wymienionymi w art. 439 k.p.k. albo z innymi rażącymi naruszeniami prawa, jeżeli mogły one mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Oznacza to, że zarzuty kasacyjne winny odnosić się do orzeczenia sądu odwoławczego, zaś ich treść powinna wskazywać na rażące naruszenie prawa, do którego doszło przed tym sądem. Skarżącego obciąża dodatkowo obowiązek wykazania, że podniesione zarzuty mogły mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia. Przedmiotowa kasacja warunków tych nie spełnia.

Całkowicie nietrafny jest zarzut rażącego naruszenia przepisów prawa, tj. art. 167 k.p.k. w zw. z art. 172 k.p.k. W orzecznictwie konsekwentnie prezentowany jest pogląd, iż obraza prawa procesowego ma miejsce, gdy doszło do naruszenia normy zawierającej adresowany do organu procesowego konkretny nakaz lub zakaz (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2010 r., IV KK 305/10, LEX nr 843667). Trzeba zatem zauważyć, że przeprowadzenie konfrontacji jest prawem, a nie obowiązkiem tego organu, który ma swobodę przy podejmowaniu oceny co do celowości tej czynności w konkretnej sprawie; w takim razie odstępianie od jej przeprowadzenia nie prowadzi do obrazy art. 172 k.p.k. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2014 r., II KK 204/14, OSNKW 2015, z. 1, poz. 6; wyroki Sądów Apelacyjnych: w Katowicach z dnia 16 marca 2017 r., II AKa 509/16, LEX nr 2401030; w Warszawie z dnia 26 października 2017 r., II AKa 419/15, LEX nr 2405134). Wypada również wskazać, że art. 172 k.p.k. nie powinien prowadzić do konfrontowania przesłuchiowanych osób w każdym wypadku, gdy w ich wypowiedziach zaistnieją sprzeczności, lecz wtedy, gdy jest widoczne, że może to przyczynić się do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego. Z praktyki sądowej wiadomo, że rozbieżności, nawet sprzeczności w wypowiedziach przesłuchiowanych osób nie są rzadkością. W związku z tym w odpowiedzi na kasację prokurator trafnie zauważył, iż w takiej sytuacji ustalenie prawdy nie musi być dokonywane za pomocą konfrontacji, a w drodze oceny dowodów w sposób zgodny z zasadami logiki i doświadczenia życiowego, przy uwzględnieniu całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Sąd odwoławczy na wniosek obrońcy P. K. przesłuchał M. W. Oceniając uzyskane zeznania podkreślił, że świadek nie pamiętała i nie potwierdziła okoliczności, na którą wcześniej wskazywała, że chęć kupienia przez skazanego psa od E. K. była powodem skontaktowania ich ze sobą. Sąd *ad quem* dokonał pogłębionej analizy zeznań E. K. i M. W., i podzielił ocenę dokonaną przez Sąd I instancji co do przyjętej na potrzeby postępowania linii obrony skazanego P. K. Nawet jeżeli – co podkreśla obrońca – zeznania świadków E. K. i M. W. różniły się między sobą, to rozbieżności te zostały przez oba rozpoznające sprawę Sądy wyjaśnione w drodze analizy i oceny tych dowodów w zestawieniu z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym i ujawnionym w sprawie. Sąd Okręgowy

podkreślił w pisemnych motywach, że „relacje złożone przez E. K., w zakresie w którym Sąd I instancji nadał im walor wiary korespondowały z zeznaniami świadków P. A. czy J. S., nadto na ich wiarygodność wskazują wyniki oględzin telefonów i kart sim oraz analiza bilingów”. Celowe będzie też wskazać, iż chociaż autor kasacji nie sporządził w niniejszej sprawie apelacji, to podjął czynności obrończe przed rozpoznaniem sprawy przez Sąd odwoławczy. Nie było zatem przeszkód, by z odpowiednio umotywowanym wnioskiem o skonfrontowanie świadków wystąpił do tego Sądu, zwłaszcza że złożył wniosek o przesłuchanie na rozprawie apelacyjnej M. W. Przy braku w tym zakresie inicjatywy podmiotu fachowego, postawienie w kasacji zarzutu naruszenia nie tylko art. 172, ale też 167 k.p.k. z tezą, że Sąd powinien z urzędu dowód przeprowadzić, skłania do uznania, iż z niedostatku własnej aktywności w procesie skarżący stara się czynić argument mający przekonać o wadliwości procedowania Sądu II instancji. Nie bez znaczenia jest też okoliczność, że w toku postępowania jednak doszło, w dniu 3 marca 2010 r., do skonfrontowania E. K. i M. W. (k. 235-239 akt sprawy), zatem pogląd o konieczności ponawiania po latach tej czynności trudno uznać za zasadny. Poza tym, wyrażając pogląd, że przeprowadzenie konfrontacji pomiędzy świadkami mogło prowadzić do podważenia skazania P. K., obrońca w istocie nie przedstawił przekonującego w tym zakresie wywodu, podkreślił natomiast, jakby zapominając, czyja odpowiedzialność była przedmiotem postępowania, że „Sąd Odwoławczy pomija ewidentne sprzeczności pomiędzy zeznaniami E. K. oraz M. W., choćby w tak zasadniczej sprawie jak rola i udział M. W. w przestępstwie”.

Nie zasługuje również na akceptację drugi zarzut kasacji, podnoszący naruszenie przepisów z zasady mających zastosowanie w postępowaniu przed sądem I instancji. Treść zarzutu każe przyjąć, że i w jego ramach skarżący wraca do kwestii nieprzeprowadzenia konfrontacji pomiędzy świadkami, jak też przypisuje Sądowi Okręgowemu dokonanie ustaleń faktycznych, w rzeczywistości poczynionych przez Sąd *meriti*. Już w sposób wyraźny odbiega od przedmiotu procesu dotyczącego odpowiedzialności P. K., wskazując na nieprawidłową ocenę zeznań świadków w aspekcie „winy i sprawstwa M. W.”. Obrońca prezentuje też sposób myślenia, według którego jedynie wydanie korzystnego dla skazanego rozstrzygnięcia świadczyłoby o tym, że w sprawie ustalono „prawdziwy i kompletny

stan faktyczny". Wskazanie jako naruszonych przepisów określających ogólnie cel procesu (art. 2 k.p.k.), jak też procesową zasadę obiektywizmu (art. 4 k.p.k.) trzeba uznać za nieprawidłowe z punktu widzenia konstruowania środka zaskarżenia, realia procesowe sprawy, ale też rozwinięcie zarzutu nie uzasadniają natomiast stawiania tezy, że Sąd *ad quem* naruszył art. 410 k.p.k. Z kolei zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. miałby rację bytu, gdyby zeznania przesłuchanej na rozprawie apelacyjnej M. W. wymieniony Sąd ocenił nie respektując określonych w tym przepisie reguł oceny dowodów, względnie nie dostrzegł, że zeznania te nakazują podważenie oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji. Należało jednak podzielić wyrażony w odpowiedzi na kasację pogląd prokuratora, iż Sąd Okręgowy odniósł się do zeznań złożonych przez M. W., wskazując jakie wnioski z nich płyną i jakie mają znaczenie dla odpowiedzialności skazanego, jak też, że obszernie odniósł się do dokonanej przez Sąd I instancji oceny zeznań E. K. Organ *ad quem* zauważył, że M. W. „zasadniczo potwierdziła i podtrzymała wszystkie odczytane jej wyjaśnienia złożone uprzednio w postępowania (...), z wyjątkiem jednej kluczowej okoliczności. Mianowicie M. W. nie pamiętała i nie potwierdziła okoliczności (...), że chęć kupienia przez oskarżonego psa od E. K. była powodem skontaktowania ich ze sobą”. W dalszej części wyводу Sąd Okręgowy stwierdził, że „niepotwierdzenie tego nieprawdziwego faktu przez świadka zobowiązanego pod groźbą odpowiedzialności karnej do zeznawania prawdy, jest kolejnym dowodem na nieprawdziwość wersji zdarzeń lansowanych przez oskarżonego”. Z tym wnioskiem skarżący nie podjął polemiki, natomiast zgłosił zastrzeżenia z tego powodu, że Sąd „w żaden sposób nie odniósł się do kwestii nieprzyznawania się przez M. W. do popełnienia zarzucanych jej czynów”. Nie wytłumaczył jednak, jakie wnioski powinien nasuwać fakt, że zeznając już jako świadek prawomocnie skazana M. W. złożyła zeznania przeczące jej udziałowi w przestępstwie, zwłaszcza dlaczego miałyby to negować odpowiedzialność karną P. K. Można dodać, że z kasacji ogólnie wynika, że jej autor nie akceptuje dokonanej w sprawie oceny zebranego materiału dowodowego i poczynionych w wyniku tej oceny ustaleń faktycznych, nie daje to jednak powodów do uznania, iż zaskarżone orzeczenie zostało wydane z rażącym naruszeniem prawa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.

Treść rozstrzygnięcia skutkowała obciążeniem skazanego na podstawie art. 636 § 1 k.p.k. i art. 637 a k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.